

Narodopisna češko-slovanska razstava v Pragi l. 1895.

(E. Gangl.)

II.

Šolstvo.

(Konec.)

Omeniti moram še ženska in deška ročna dela. Videl sem krasne žipke, kvačke, pletenje, vezenine, šivanje in druge take izdelke, katerim ne vem imena. S takimi prekrasnimi deli ženskih rok je okolo in okolo okrašena slika učiteljice Antonije Jelenove, katere je poslala na razstavo najlepše stvari te vrste. Obilo je bilo izloženih tudi izdelkov deških rok in to rezbarskih, mizarskih in lepljenskih.

Vsak predmet ljudske in meščanske šole je bil popolen na tej razstavi. Ko bi hotel opisati še vse drugo, moral bi ponavljati samo hvalo. Rečem na kratko, da sem videl več, kakor sem pričakoval. Češko učiteljstvo, katero samo je poslalo na razstavo svoje uradne spise, literarne izdelke, šolske slike, načrte, podobe in fotografije posameznih šol v mestih in na deželi, rešilo je častno svojo nalogo in takó mnogo pripomóglo k popolnosti narodopisne razstave. A uporabilo je to razstavo tudi v vzgojno sredstvo. Dohajali so od blizu in daleč učitelji s svojimi otroci na razstavo in takó z zgodovino svojega rodu budili v nežnih srcih oni neugasni ogenj, ki razvneha sleharno češko dete v ljubezni do rodne zemlje. Ravno tisti dan, ko sem bil sam v razstavi, videl sem tak mladi roj čilih otrok pohajati po razstavi. Kakó iskrih očij so gledali mladi junaki na razstavljenе predmete in svojemu nepopisnemu veselju so dajali duška s petjem narodnih pesmij.

Dà, to je tisto navdušenje, tista radost, s katero vrši češki učitelj svojo nalogo v mestu in na deželi. Bil sem v Novi Vesi, dobre tri ure od Prage. Tu me je pozdravilo do 20 čeških učiteljev. In tam ob poti je stala četa vaških otrok in z istim veseljem in ognjem je daljnim bratom klicala iskreni in presrčni svoj pozdrav, kakor možje in žene, ki so plakali ob našem prihodu. Tamošnji učitelj pa mi je dejal, da tako uči ljubezni mlade svoje rojake!

To je nauk, ki ne zamrè v človeškem srci!

Podal sem s tem svojim poročilom nekako konturo, katere ne bode težko popolniti. Želim, da bi jednake obriske črtale tudi druge roke takrat, ko bomo v beli Ljubljani praznovali na slovenski narodopisni razstavi praznik svojega truda v naših uspešno delujočih ljudskih šolah. Vsaj v onem času ne bode mogel nihče reči, da požira naša

ljudska šola leto za letom tisočak za tisočakom! — Tako sem sanjal takrat, ko sem se vračal iz zlate Prage in ko sem v meglenem jutru zazrl pred seboj v rahlem jutranjem spanji snivajoče razvaline naše slovenske stolice.

Bilo je to 18. kimovca leta 1895.

Naši dopisi.

Iz krškega okraja. Občni zbor „Pedagogiškega društva“ v Krškem se je vršil 7. vel. travna ob obilni navzočnosti udov in gostov. Udeležili so se ga tudi nekateri iz Štajarske in Boštanjski g. župnik, ki je pristopil kot ud društvu.

Predsednikov namestnik J. Bezljaj otvori s prijaznim pozdravom navzočnikov — zborovanje, ter omenja proslave Pestalozzija, obriše v kratkih potezah njegove zasluge in povabi zborovalce zaklicati mu „slavo“!

Tajnik prečita poročilo o društvenem delovanji od zadnjega občnega zbora, omeni zborovanje v Novem Mestu in pojasni zadnje odborove izjave v časopih. Navzočniki so se strinjali povsem in soglasno z odborovim postopanjem, ter mu izrekli najtoplejšo zahvalo. Tajnik nadalje poroča o vsebini letošnje društvene knjige. „Pedagogiški letnik“ prinese sledečo stvarino: 1.) Francšek Janšek (životopis s sliko). 2.) Važni spisi Jana Komenskega. 3.) O situacijskih črtežih in risanih zemljevidov (s prilogo). 4.) Dopisovanje v meničnih zadevah. 5.) Pogled v kemijo in alkemijo. 6.) O lepopsiji v ljudski šoli. 7.) So li deška ročna dela potrebna ali ne in kako jih je gojiti? 8.) O kolegijalnosti. 9.) Ozir po pedagogičkem polji po Slovenskem od leta 1892.—1896. (s slikami Praprotnika, Ribnikarja in Tomšiča). 10.) Nova šolska klop in tabla (s podobo). 11.) Donesek k strokovni terminologiji. 12.) Zgodovinska črtica o hrvatskem šolstvu. 13.) Tajnikovo poročilo o društvenem delovanji.

Prošnja „Zaveze“ za Ribnikarjev spomenik se izroči odboru v priporočilno rešitev.

Blagajnikovo poročilo se vzame na znanje in se mu da po pregledu absolutorij. V blagajni je bilo 87 gld. 7 kr. gotovine in tej so navzoči udje dodali še nekaj goldinarjev. V odbor se volijo prejšnji gospodje, mesto odšlega predsednika izbere se g. nadzornik A. Šest; odbor potem določi predsednikom g. J. Bezljaja, tajnikom g. J. Rupnika, blagajnikom g. F. Rosmana, pevovodjem g. dr. T. Romiha in odbornikom gg. J. Lapajnetu, J. Ravnikarja in A. Šesta.

Letnina ostane prejšnja, določitev cene knjigi neudom prepusti se odboru.

Obsirno poročilo o vzgoji je dopadlo, ter se naprosilo poročevalca naj za prihodnje zborovanje izbere posamezne točke v kratkih potezah, da se o znameniti stvarini otvori obsirna debata, kar danes radi poznega časa ni bilo mogoče.

Ogledal se je potem g. Ivančev reliefni zemljevid krške okolice, katerega je izdelovatelj natančneje pojasnil. Za prihodnje zborovanje določil se je Boštanj in mesec vinotok potem pa se je zaključilo zborovanje s trikratnim „Živijo klicem“ presvitlemu cesarju Francu Jožefu I.

Po zborovanji zbrali smo se v gostilni „Na pošti“ pri čaši svežega piva, ter se razšli v mraku s bratskim pozdravom in s klicem: „Na veselo snidenje jeseni v Boštanj!“

Flor. Rosman.

Vestnik.

Cesar Franc Jožefova ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem: G. Benedik Karol, nadučitelj v Smledniku, za prvo četrletje t. l. 0-90 gld.; gđc. Petrovič Ana, učiteljica v Smledniku, za prvo četrletje t. l. 0-60 gld.; g. Franc Štefančič,